

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-04-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) teikia 2023 m. balandžio 11 d. tarpinstituciniame pasitarime (8 klausimas) aptartą ir pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. balandžio 5 d. išvadą Nr. NV-776 patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Susisiekimo ministerija, vykdydama 2023 m. balandžio 11 d. tarpinstituciniame pasitarime priimtą sprendimą, Nutarimo projekto nuostatas papildomai suderino 2023 m. balandžio 12 d. surengtame pasitarime su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės atstovais. Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės dviejų analogiškų pastabų parengta derinimo pažyma su komentarais, kodėl neatsižvelgta į pastabas.

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo¹ (toliau – Įstatymas) pakeitimus ir numatyti būtinus Kelių eismo taisyklių² (toliau – KET) pakeitimus eismo saugumui užtikrinti ir eismo organizavimo būdams patobulinti.

Nutarimo projektu keičiama nutarimo preambulė, atsisakoma nuorodų į Direktyvos 91/671/EEB³ paskelbimo oficialius leidinius. Taip pat pripažintinas netekusiu galios nutarimo 3 punktas, kuris nėra aktualus (buvo susijęs su dygliuotų padangų naudojimo išlygomis pandemijos metu).

Nutarimo projekte inicijuojami šie KET pakeitimai:

Nutarimo projekto 2.1, 2.19, 2.20, 2.35.1 papunkčiai. Įstatymo 1 straipsnio 2 dalimi Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilio keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 2 straipsnis papildytas nauja 27¹ dalimi, kurioje apibrėžiama sąvoka „kelio ženklėjimas“. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu tikslinamos KET nuostatos dėl termino „kelio ženklėjimas“ vartojimo.

Nutarimo projekto 2.2, 2.3, 2.33 papunkčiai. Įstatyme reglamentuojant vairavimą apsaugus vartojama formuluotė „nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų“. KET pakeitimais siekiama KET nuostatas suderinti su Įstatymu.

¹ Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 3, 10, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 27¹, 29, 30 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIV-1445.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimas Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“.

³ 1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva 91/671/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių privalomą saugos diržų naudojimą mažiau kaip 3,5 t sveriančiose transporto priemonėse, suderinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. vasario 27 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva 2014/37/ES.

Nutarimo projekto 2.4 papunktis. Dalis transporto priemonių vizualiai ir pagal konstrukciją panašūs į keturračius, tačiau teisės aktuose laikomi ratiniais traktoriais, todėl pagal KET nuostatas jiems nėra taikomi reikalavimai, kurie privalomi keturračių vairuotojams. KET 19 punkto pakeitimu siūloma T_{3b} kategorijos ratinio traktoriaus, kuris pagamintas keturračio konstrukcijos pagrindu ir neturi kėbulo (kabinos), vairuotojui nustatyti tokius pačius reikalavimus kaip keturračio vairuotojui (dėl vairavimo abiem rankomis, privalomo šalmų naudojimo, draudimo važiuoti automagistrale ir greitkeliais, draudimo vežti vaikus iki 12 metų ir padangų naudojimo).

Nutarimo projekto 2.5 papunktis. Įstatymu pakeistas SEAKĮ 13 straipsnio 13 dalies reikalavimas dėl mobiliojo ryšio priemonių naudojimo dalyvaujant viešajame eisme. Atkreiptinas dėmesys, kad, svarstant Įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete, Įstatyme įtvirtintas reglamentavimas dėl mobiliojo ryšio priemonių naudojimo dalyvaujant viešajame eisme buvo pakeistas pagal Teisės ir teisėtvarkos komiteto pasiūlymą (dėl mobiliojo ryšio priemonės pritvirtinimo specialiaame laikiklyje). Susisiekimo ministerijos nuomone, Įstatymu pakeistas SEAKĮ 13 straipsnio 13 dalies reikalavimas nurodo, kad vairuotojams draudžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis, jeigu jomis naudojamos rankomis, išskyrus šias išimtis:

- leidžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis rankomis, kai transporto priemonė stovi (kas laikoma stovėjimu apibrėžta SEAKĮ 2 straipsnio 79 dalyje⁴). Į šią išimtį nepatenka atvejai, kai stovima spūstyje, prie raudono šviesoforo signalo, praleidžiant pėsčiuosius, einančius per kelią, ir pan.;

- leidžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis dalyvaujant eisme (vairuojant) su laisvų rankų įranga ir telefonu specialiaame laikiklyje, tačiau mobiliojo ryšio priemonės valdymas rankomis galimas tik per laisvų rankų įrangą;

- leidžiama naudotis mobiliojo ryšio priemonėmis dalyvaujant eisme (vairuojant) naudojant transporto priemonės (laisvų rankų) įrangą (ant vairo, multimedijoje ir pan.).

KET 20 punkto pakeitimu KET nuostatas siekiama suderinti su Įstatymu.

Nutarimo projekto 2.6 papunktis. SEAKĮ 13 straipsnio 14 dalies reikalavimas dėl ryškiaspalvės liemenės su šviesą atspindinčiais elementais vilkėjimo, sustojus tamsiuoju paros metu neapšviestame kelyje, turėtų būti taikomas ne tik motorinės transporto priemonės, traktoriaus, savaeigės mašinos vairuotojams, bet ir išvardytų transporto priemonių junginių su priekaba vairuotojams. Atitinkamai tikslinamos KET 22 punkto nuostatos.

Nutarimo projekto 2.7 papunktis. KET 26 punkto pakeitimu siūloma nustatyti, kad draudimas vairuotojams įsiterpti tarp mokinio, besimokančio vairuoti mopedą, motociklą, triratį, bet kurios rūšies keturratį, ir jį lydinčio vairavimo instruktoriaus vairuojamų transporto priemonių galiotų visais atvejais, neišskiriant keturračio rūšies.

Nutarimo projekto 2.8 papunktis. Siekdamas, kad eismo dalyviai vienodai taikytų KET 29 punkto reikalavimus eisme, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) pasiūlė patikslinti KET 29 punkto nuostatas. Pasitaiko interpretacijų, kad reikalavimas vairuotojui sustoti prieš kelio ženklą „Stop“ linija“ ir (ar) „Stop“ liniją, kai šviesoforo arba reguliuotojo signalai draudžia važiuoti per pėsčiųjų perėją, netaikomas tuo atveju, jei vairuotojas neketina važiuoti per pėsčiųjų perėją, o kelio atkarpoje tarp šviesoforo (ar reguliuotojo) ir kelio ženklo „Stop“ linija“ ir (ar) „Stop“ linijos („atitrauktos „Stop“ linijos“) nori išsukti iš kelio dešinėn arba kairėn. Susisiekimo ministerijos nuomone, tokiam traktavimui nėra pagrindo, o kartu vertinant KET 165 punktą, KET 1 priede nustatyto kelio ženklo Nr. 554 „Stop“ linija“ paaiškinimą, KET 3 priedo 1.11 papunkčio nuostatas, darytina išvada, kad, esant draudžiamajam šviesoforo ar reguliuotojo signalui, vairuotojas privalo sustoti prieš kelio ženklą „Stop“ linija“ ir (ar) „Stop“ liniją, nepaisant to, kuria kryptimi jis ketina važiuoti – link šviesoforo ar kita. Atsižvelgiant į tai, siūloma KET 29 punkte atsisakyti žodžių „per pėsčiųjų perėją“, akcentuojant sąlygą „jeigu šviesoforo arba reguliuotojo signalai draudžia važiuoti“.

⁴ Transporto priemonės stovėjimas – transporto priemonės sustabdymas ilgesniam laikui, negu reikia keleiviams laipinti arba transporto priemonei krauti.

Nutarimo projekto 2.9, 2.10 papunkčiai. KET 42 ir 48 punktų reikalavimai, skirti pėstiesiems, keičiami, kad atitiktų Įstatymo nuostatas. Pažymėtina, kad SEAKĮ 2 straipsnio 49 dalyje nustatyta, kad „pėsčiasis – asmuo, esantis kelyje ne transporto priemonėje, taip pat *važiuojantis* neįgaliųjų vežimėliu, riedučiais, riedlente, paspirtuku, vedantis dviratį, mopedą, motociklą, traukiantis (stumiantis) rogutes, vaikišką ar kitokį vežimėlį. Pėsčiuoju nelaikomas kelyje dirbantis asmuo“. Pėsčiuoju laikomas ir asmuo, važiuojantis neįgaliųjų vežimėliu, riedučiais, riedlente, paspirtuku. Atsižvelgiant į tai, KET tikslingiau vartoti žodį „juda“, o ne „eina“, išskyrus specifinius atvejus, kai vartojami žodžiai „eina (juda)“, siekiant išskirti judėjimą pėsčiojo judėjimo greičiu.

KET 48 punktas, reglamentuojantis draudimus pėstiesiems, išdėstomas naujai pagal atitinkamus Įstatymu priimtus SEAKĮ pakeitimus. KET 48 punkte nustatytas draudimų pėstiesiems sąrašas Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos pasiūlymu papildytas draudimu pėstiesiems judėti per dviračių pervažą pagal analogiją su KET 64.9 papunkčiu, draudžiančiu dviratininkams kirsti važiuojamąją dalį važiuojant pėsčiųjų perėjomis.

Nutarimo projekto 2.11 papunktis. Susisiekimo ministerija sulaukia eismo dalyvių, vairavimo instruktorių, vairuotojų mokytojų prašymų išaiškinti, kokią eismo juostą privalu pasirinkti važiuojamojoje dalyje, į kurią sukama, kai posūkis arba apsisukimas galimas iš vienos eismo juostos. Siekiant teisinio ir eismo tvarkos aiškumo, užtikrinant eismo saugumą KET 108 punkte siūloma įtvirtinti, kad jei posūkis arba apsisukimas galimas iš vienos eismo juostos, sukdamas vairuotojas gali pasirinkti bet kurią važiuojamosios dalies, į kurią jis suka, eismo juostą.

Nutarimo projekto 2.12 papunktis. KET 111 punkte siūloma patikslinti reikalavimą, reglamentuojantį eismą lėtėjimo juostoje. Praktikoje dažnos situacijos, kai kelyje įrengiamos gana trumpos lėtėjimo juostos, todėl reikalavimas greitį lėtinti (stabdyti) *tik* joje gali būti sunkiai įgyvendinamas ir eisme greitis mažinamas iš anksto, dar nepersirikiavus į lėtėjimo juostą. Be to, siūloma KET 111 punkte atsisakyti perteklinio žodžio „tik“.

Nutarimo projekto 2.13–2.15 papunkčiai. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – Vidaus reikalų ministerija) savo išvadoje atkreipė dėmesį į KET 140 punktą, kad nors šiame punkte nurodomas baigtinis sąrašas vietų, kuriose draudžiama lenkti, tačiau į jį neįtrauktos ir kitos KET nuostatos, kurios taip pat draudžia lenkti (dviračių gatvėje, gyvenamojoje zonoje (Nutarimo projekte siūlomas KET 176.4 papunkčio pakeitimas), kelio ženklų „Lenkti draudžiama“ ir „Krovininiais automobiliais lenkti draudžiama“ galiojimo zonoje) arba važiuoti priešpriešinio eismo juostomis (siaura ištisinė linija, dviguba linija ir kt.). Aiškiai nurodžius KET 140 punkte visas vietas, kuriose draudžiama lenkti, atitinkamai už šiuos pažeidimus būtų taikoma atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 420 straipsnio 1 dalį (lenkimas vietose, kuriose pagal KET draudžiama lenkti). Pagal esamą reglamentavimą už lenkimą kertant ištisinę kelio horizontaliojo ženklinimo liniją (jei tai nėra KET 140 punkte nurodyta vieta ar nėra kelio ženklų, draudžiančių lenkti), atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotą praktiką (2018 m. gegužės 31 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-28-699/2018), asmenys atsakomybėn traukiami pagal ANK 417 straipsnio 3 dalį (įvažiavimas į priešpriešinio eismo juostą pažeidžiant KET reikalavimus). T. y., nors lenkimas kertant ištisinę kelio horizontaliojo ženklinimo liniją yra ne mažiau pavojingas nei lenkimas kitose draudžiamose lenkti vietose, tačiau atsakomybė nėra lygiavertė, o gerokai švelnesnė.

Susisiekimo ministerija pritarė Vidaus reikalų ministerijos pasiūlymui KET 140 punktą papildyti papildomais papunkčiais ir juos išdėstė taip:

„140.6. kelių ruožuose, pažymėtuose kelio ženklais „Lenkti draudžiama“ arba „Krovininiais automobiliais lenkti draudžiama“ (pagal šių kelio ženklų paaiškinimus);

140.7. kelių ruožuose, kur priešingų krypčių transporto srautus skiria Taisyklių 3 priede nustatytas horizontalusis ženklinimas 1.1, 1.3, 1.4, 1.10 (iš ištisinės linijos pusės) ir 1.15;

140.8. gyvenamosiose zonose, daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, stovėjimo aikštelėse ir dviračių gatvėse.“

Vertindama kitus, su šiuo pasiūlymu susijusius Vidaus reikalų ministerijos pastebėjimus, Susisiekimo ministerija mano, kad nuostatas dėl draudimo lenkti transporto priemonės vis dėlto tikslinga atkartoti specialiuose KET skyriuose – XXI skyriuje „Eismas gyvenamojoje zonoje“ ir

XXI¹ skyriuje „Eismas dviračių gatvėje“, o termino „lenkimas“ apibrėžtyje vartojamas žodis „įvažiuojant“ apima bet koki transporto priemonės įvažiavimą į priešpriešinio eismo juostą (bent dalimi transporto priemonės).

Nutarimo projekto 2.16 papunktis. Redakcinis pakeitimas, aiškiau išdėstomas KET 150.9 papunkčio draudimas.

Nutarimo projekto 2.17 papunktis. KET 1 priede nustatyta papildoma lentelė Nr. 846 „Neįgalieji“ ir KET 3 priede nustatytas kelio ženklavimas Nr. 1.24 (neįgaliojo su vežimėliu simbolis) žymi stovėjimo vietą, kurioje gali stovėti tik transporto priemonės, pažymėtos skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele. Susisiekimo ministerija, atsižvelgdama į vis dar gana dažnai pasitaikančius vairuotojų, kurių transporto priemonėms stovėjimas šiose vietose negalimas, piktnaudžiavimo atvejus, mano, kad tikslinga draudimą sustoti ir stovėti stovėjimo vietoje, skirtoje tik transporto priemonėms, pažymėtoms skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele, įtvirtinti KET 150 punkte (prie kitų sustojimo ir stovėjimo draudimų) ir papildyti jį nauju 150.16 papunkčiu.

Nutarimo projekto 2.18 papunktis. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad KET 150 punkte nurodyti draudimai taikomi visoms transporto priemonėms, įskaitant dviračius. Susisiekimo ministerija mano, kad dėl dviračių eismo specifikos būtų tikslinga nustatyti išimtis dėl 150.5 papunkčio nuostatų taikymo dviratininkams. Pažymėtina, kad, nepaisant siūlomų išimčių, dviračių (motorinių dviračių, tarp jų el. paspirtukų) vairuotojams išliks privalomos KET 150.10 papunkčio nuostatos, draudžiančios sustoti ir stovėti ten, kur sustojusi transporto priemonė trukdytų įvažiuoti (išvažiuoti) į (iš) stovėjimo aikštelę (-ės), stovėjimo vietą (-os), garažą (-o), kiemą (-o), teritoriją (-os), trukdytų įlipti į kitą transporto priemonę arba *kitaip kliudytų transporto priemonių ar pėsčiųjų eismui.*

Nutarimo projekto 2.21 papunktis. Atsižvelgiant į Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos iškeltą problematiką dėl draudimo mokyti vairuoti gyvenamojoje zonoje, keičiami eismo gyvenamojoje zonoje reikalavimai. Siūloma atsisakyti KET 176 punkte nustatyto draudimo mokyti vairuoti gyvenamojoje zonoje. Gyvenamojoje zonoje gali būti vykdomas vairuotojų egzaminavimas, bet vairuotojų mokymas šioje zonoje draudžiamas. Esant tokiam draudimui būsimasis transporto priemonės vairuotojas neįgyja reikiamų ir kiekvienam vairuotojui būtinų praktinių vairavimo įgūdžių, o vairavimo egzamino metu jo įgūdžiai gali būti ir yra tikrinami gyvenamojoje zonoje, kur gausu pėsčiųjų, dviratininkų, stovinčių transporto priemonių. Įvertinant tai, kad daugelyje šalies miestų daugėja gyvenamųjų zonų, darosi sunku tinkamai praktiškai supažindinti būsimuosius vairuotojus su eismo ypatybėmis gyvenamojoje zonoje. Susisiekimo ministerija mano, kad draudimas mokyti vairuoti gyvenamojoje zonoje laikytinas pertekliniu, o būsimiesiems vairuotojams svarbu įgyti važiavimo gyvenamojoje zonoje įgūdžių ir susipažinti su atitinkama specifiška. Vietoj draudimo mokyti vairuoti KET 176.4 papunktyje tikslinga įrašyti draudimą lenkti gyvenamojoje zonoje, analogiškai, kaip numatyta dviračių gatvės eismo reikalavimuose. Lenkimas (vienos arba kelių važiuojančių transporto priemonių apvažiavimas įvažiuojant į priešpriešinio eismo juostą) gyvenamojoje zonoje eismo saugumo požiūriu nepriimtinas.

Nutarimo projekto 2.22 papunktis. KET 27 punkte nustatyta, kad, įvažiuodamas į kelią iš šalia jo esančių teritorijų, išvažiuodamas iš kelio į šalia jo esančias teritorijas, vairuotojas privalo praleisti pėsčiąjį, kurio judėjimo kryptį jis kerta. Derinant šio punkto nuostatas su KET 177 punkto reikalavimais, siūloma KET 177 punktą papildyti, kad transporto priemonės vairuotojas, įvažiuodamas į kelią iš gyvenamosios zonos, privalo duoti kelią juo artėjančioms transporto priemonėms, *taip pat pėstiesiems, kurių judėjimo kryptį jis kerta.*

Nutarimo projekto 2.23 papunktis. Savivaldybės įmonės „Susisiekimo paslaugos“ darbo tvarka pateikto pasiūlymo pagrindu KET XXI skyrių „Eismas gyvenamojoje zonoje“ siūloma papildyti nauju 177¹ punktu, kuriame nurodoma, kad gyvenamojoje zonoje dviračio vairuotojui netaikomas KET 57 punkte nustatytas reikalavimas važiuoti viena eile ir kuo arčiau eismo juostos dešiniojo krašto. Gyvenamoji zona yra lėto ir ramaus eismo teritorija, kuri gali jungti aplink esančią dviratininkams skirtą infrastruktūrą ir kurioje gali būti taikomi panašūs eismo reikalavimai kaip dviračių gatvėje.

Vis daugiau senamiesčio zonų dėl itin siaurų šaligatvių ir nesant galimybės iš esmės pagerinti pėsčiųjų ir dviratininkų eismo sąlygų ženklinamos gyvenamosios zonos kelio ženklais. Be to, gyvenamųjų zonų daugėja ir kitose teritorijose (buvę sodai ir pan.). Taip sudaroma galimybė pėstiesiems eiti važiuojamosios dalies kraštu (tai aktualu, kai šaligatvis siauras, nėra galimybės prasilenkti su kitais pėsčiaisiais arba šaligatvio nėra), tokiu eismo organizavimo būdu mažinamas transporto priemonių greitis ir kt. Manytina, kad gyvenamojoje zonoje dviračio vairuotojui netaikant KET 57 punkte nustatyto reikalavimo važiuoti viena eile ir kuo arčiau eismo juostos dešiniojo krašto būtų sudarytos saugesnės dviratininkų eismo sąlygos: būtų geriau pastebimi automobilių vairuotojams, važiuojamas toliau nuo krašte priparkuotų automobilių leistų išvengti pavojingų situacijų, kai atidaromos automobilių durelės ar automobilis įvažiuoja į stovėjimo vietą ar išvažiuoja iš jos.

Nutarimo projekto 2.24 papunktis. Policijos departamentas atkreipė dėmesį, kad KET 175 punkte nustatyta, kad pėstiesiems leidžiama judėti važiuojamąja dalimi visoje gyvenamojoje zonoje, tačiau jie neturi trukdyti transporto priemonių eismui. Gyvenamojoje zonoje pėstieji turi pirmumo teisę prieš transporto priemones. O transporto priemonių stovėjimo aikštelėje pėstieji privalo laikytis KET VI skyriuje nustatytos ėjimo važiuojamąja dalimi tvarkos, nors paprastai judant prie pastatytos transporto priemonės ar nuo jos laikytis šių taisyklių nėra galimybės. Susisiekimo ministerija pritarė Policijos departamento pasiūlymui nustatyti transporto priemonių stovėjimo aikštelėje pėstiesiems tokią pat judėjimo važiuojamąja dalimi tvarką, kaip ir gyvenamojoje zonoje ar daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, taip pat papildant draudimu lenkti transporto priemones.

Nutarimo projekto 2.25 papunktis. Pagal KET 182 punkto nuostatas, vairuotojas, ketinantis artimiausioje sankryžoje pasukti dešinėn, esant eismo juostai, skirtai maršrutiniam transportui, kuri nėra atskirta ištisine horizontaliojo ženklinimo linija, turėtų persirikiuoti į šią eismo juostą iš anksto prieš pat posūkį toje sankryžoje. Susisiekimo ministerijoje pagal gautą paklausimą buvo nagrinėjama eismo situacija, kai KET nuostatos buvo traktuojamos taip, kad KET nedraudžia aprašytoje eismo situacijoje persirikiuoti į maršrutiniam transportui skirtą eismo juostą gerokai iš anksto, antroje ar trečioje sankryžoje nuo tos sankryžos, kurioje ketinama sukti. KET 182 punkto nuostatos tikslinamos ir akcentuojama, kad persirikiuoti į maršrutiniam transportui skirtą eismo juostą posūkiui į dešinę leidžiama prieš pat posūkį toje sankryžoje, kurioje ketinama sukti.

Nutarimo projekto 2.26 papunktis. Redakcinis pakeitimas, susijęs su 2021 m. priimtais KET nustatyto kelio ženklo Nr. 529 „Stovėjimo ribotą laiką vieta“ reikalavimų pakeitimais⁵, kai buvo atsisakyta išimties „išskyrus skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele pažymėtas transporto priemones“. Kelio ženklo Nr. 529 „Stovėjimo ribotą laiką vieta“ paskirtis – užtikrinti, kad juo pažymėtose vietose transporto priemonės stovėtų ribotą (ženkle nurodytą) laiką. Kelio ženklas įrengiamas tose vietose, kur teikiamos tam tikros paslaugos ir reikia užtikrinti eismo dalyvių rotaciją, siekiant, kad kuo daugiau eismo dalyvių galėtų tomis paslaugomis pasinaudoti, ypač rotacija aktuali elektromobilių krovimo vietose. Ši infrastruktūra itin svarbi elektromobilių naudotojams ir ilgalaikis stovėjimas elektromobilių krovimo vietose negali būti leidžiamas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, keičiamas KET 184.1 papunktis ir nustatoma, kad vairuotojui, kurio transporto priemonė pažymėta skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele, leidžiama nepaisyti kelio ženklo „Stovėjimo ribotą laiką vieta“, *jei jis neriboja stovėjimo laiko elektromobilių įkrovimo vietoje*, ir kelio ženklo „Stovėjimo nurodytu laiku vieta“ reikalavimų.

Nutarimo projekto 2.27 papunktis. Keičiamo KET 186 punkto nuostatos derinamos su Įstatymu pakeistu reglamentavimu ir atsisakoma nuorodos į Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymą.

Nutarimo projekto 2.28 papunktis. Nauju KET 188¹ punktu sprendžiama praktinė problema (Prienuj rajono savivaldybės administracijos raštas⁶), kad šiuo metu KET nenustato išimčių vykdant infrastruktūros ar aplinkos tvarkymo (kelio darbus, genint medžius, krūmus,

⁵ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/a82547501a1a11ec93af8a5fb475d9bd>

⁶ Prienuj rajono savivaldybės administracijos 2022 m. spalio 25 d. paklausimas.

išvežant nukritusius lapus rudenį, eglutes po žiemos švenčių ir kt.) ar priežiūros darbus (valant, barstant šaligatvius, dviračiams skirtą infrastruktūrą, remontuojant kelio apšvietimą, reguliuojant šviesoforus ar pan.) važiuoti veja, šaligatviu, pėsčiųjų ir (ar) dviračių taku, dviračių juosta, skiriamąja juosta, pylimų ar iškasų šlaitais, grioviais, taip pat sustoti ar stovėti minėtose vietose. Nepaisant to, kelio savininko įgaliojimi subjektai atlieka šiuos darbus ir nesilaiko nurodytų KET. Siūloma reglamentuoti, kad, sutartiniais pagrindais ir kelio savininko nurodytomis sąlygomis vykdant kelio infrastruktūros ar aplinkos tvarkymo ar priežiūros darbus, transporto priemonei su įjungtu oranžiniu švyturėliu, kuri būtina darbo funkcijoms toje vietoje atlikti, galima važiuoti veja, šaligatviu, pėsčiųjų ir (ar) dviračių taku, dviračių juosta, skiriamąja juosta, pylimų ar iškasų šlaitais, grioviais, taip pat sustoti ar stovėti minėtose vietose. Papildomai pažymėtina, kad KET 188 punkto paskutiniame sakinyje įtvirtinta, kad „transporto priemonių su įjungtais oranžiniais švyturėliais vairuotojai, važiuodami keliu, stovėdami ir (ar) atlikdami darbus, užtikrina, kad tai nekenkia eismo saugumui“.

Nutarimo projekto 2.29 papunktis. Redakcinis pakeitimas, aiškiau suformuluojamas KET 195.6 papunkčio draudimas.

Nutarimo projekto 2.30 papunktis. Redakcinis KET 200 punkto pakeitimas, kuriuo atsisakoma nuorodos į negaliojančią direktyvą⁷.

Nutarimo projekto 2.31 papunktis. Atsižvelgiant į specialių vaikams skirtų sėdynių gamintojų skelbiamą informaciją, naujo modelio (standarto) gaminamas sėdynės ir už eismo saugumą atsakingų institucijų rekomendacijas⁸, KET 201 punktą siūloma papildyti rekomendacija, kad vaikas specialioje jo ūgiui ir masei pritaikytoje sėdynėje, kuri atsukta kryptimi, priešinga įprastai motorinės transporto priemonės važiavimo kryptiai, būtų vežamas kaip galima ilgiau (kaip nurodo sėdynės gamintojas).

Pažymėtina, kad Direktyva 91/671/EEB su naujausiais pakeitimais ir taip pat KET neaptaria, kiek ilgai būtina vežti vaiką atsuktą prieš motorinės transporto priemonės važiavimo kryptį, nes tai priklauso nuo sėdynės charakteristikų. Mažamečių vaikų tėvams dėl to kyla neaiškumų. Siūloma šį neapibrėžtumą spręsti KET 201 punkto papildymu, akcentuojant, kad vaiko vežimo padėtis priklauso nuo sėdynės tipo ir jos gamintojo instrukcijų.

Nutarimo projekto 2.32 papunktis. Papildomas KET 214 punktas – akcentuojama, kad transporto priemonę, kurios vairo mechanizmas sugedęs, vežant užkėlus jos priekį arba galą ant specialaus atraminio įtaiso, būtų užtikrinta, kad toks vežimo būdas nepakenks eismo saugumui. Svarbu įvertinti, kuri ratų ašis turi būti įtvirtinta specialia atraminėje įtaise, o kuri riedės keliu, kad būtų užtikrintas eismo saugumas.

Nutarimo projekto 2.34.1.1 papunktis. Redakcinis pakeitimas, kelio ženklo Nr. 120 „Nelygus kelias“ paaiškinime atsisakyta žodžio „kelio“, nes kalbama apie važiuojamosios dalies nelygumus, ir žodžio „kalneliai“, nes greičio mažinimo priemonės (kalneliai ir kt.) žymimos kelio ženklu Nr. 151 „Greičio mažinimo priemonė“.

Nutarimo projekto 2.34.1.2 papunktis. Į Susisiekimo ministeriją kreipėsi jodinėjimo entuziastai, taip pat Lietuvos Respublikos Seimo narys A. Butkevičius su pasiūlymu įvertinti galimybę įteisinti kelio ženklą, išpėjantį eismo dalyvius, kad kelyje gali būti jojama arba vedami žirgai. Atsižvelgiant į gautus paklausimus ir kitų valstybių gerąją praktiką kelio ženklais žymint kelio ruožus, kuriuose gali būti raitelių, siūloma KET papildyti nauju išpėjamuoju kelio ženklu Nr. 152 „Raiteliai“, kuris išpėtų apie kelio ruožą, kuriuo dažnai joja raiteliai ar vedami žirgai.

Nutarimo projekto 2.34.2.1 papunktis. Tikslinamas kelio ženklo Nr. 305 „Motociklų eismas draudžiamas“ paaiškinimas, kad šio ženklo reikalavimai būtų taikomi triračiams, keturračiams, galingiems keturračiams, sunkiesiems keturračiams ir T_{3b} kategorijos ratiniams traktoriams, kurie pagaminti keturračių konstrukcijos pagrindu ir neturi kėbulo (kabinos). Lengvųjų

⁷ 1977 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 77/541/EEB dėl valstybių narių teisės aktų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių saugos diržus ir tvirtinimo sistemas, suderinimo.

⁸ <https://etsc.eu/latest-un-child-seat-standard-agreed-for-2019/>;
https://unece.org/fileadmin/DAM/trans/publications/WP29/CHILD_RESTRAINT_SYSTEMS_brochure.pdf;
<https://tka.lt/assets/uploads/sites/3/2022/06/Lankstukas.pdf>;
<https://www.maxi-cosi.com/c/international/what-are-car-seat-rules-rear-and-forward-facing-travel>.

keturračių eismą riboja kelio ženklas Nr. 337 „Mopedų eismas draudžiamas“, o kito kelio ženklo, kuris būtų taikomas likusių rūšių keturračių eismo draudimui, nėra, todėl jų eismą siūloma riboti kelio ženklu Nr. 305.

Nutarimo projekto 2.34.2.2 ir 2.34.2.3 papunkčiai. KET nustatytų kelio ženklų Nr. 334 „Stovėti draudžiama nelyginėmis dienomis“ ir Nr. 335 „Stovėti draudžiama lyginėmis dienomis“ paaiškinimuose nurodyta, kad „kai kelio ženklai Nr. 334 ir 335 naudojami skirtingose kelio pusėse, transporto priemonės iš vienos kelio pusės į kitą turi būti perstatomos tarp 19 ir 21 valandos“. Neaišku, kaip turėtų elgtis eismo dalyvis į šiais kelio ženklais pažymėtą kelio ruožą atvykęs po 21 val., kurioje kelio pusėje turi būti statoma transporto priemonė, kad tai nebūtų laikoma KET pažeidimu (nes diena iš lyginės į nelyginę arba atvirkščiai nėra pasikeitusi). Siūloma keisti reglamentavimą ir nustatyti, kad kai kelio ženklai Nr. 334 ir 335 naudojami skirtingose kelio pusėse, transporto priemonės iš vienos kelio pusės į kitą turi būti perstatomos tarp 19 ir 24 valandos ir transporto priemonės tuo laiku gali stovėti bet kurioje kelio pusėje.

Nutarimo projekto 2.34.3 papunktis. Organizuojant eismą ir teikiant informaciją eismo dalyviams kartais kyla poreikis vairuotojams nurodyti ne tik gatvės pavadinimą, bet ir toje gatvėje esančių pastatų numerius, todėl siūloma kelio ženklo Nr. 616 „Gatvės pavadinimas“ paaiškiniame numatyti tokią galimybę.

Nutarimo projekto 2.34.4.1 ir 2.34.4.2 papunkčiai. Nutarimo projektu siūloma pripažinti netekusiais galios kelio ženklus Nr. 706 „Telefonas“ ir Nr. 725 „Lankytina vieta“. Taksofonų paslaugos Lietuvoje atsisakyta, eismo dalyviai naudojami mobiliuoju ryšiu, o lankytinos vietos žymimos kelio ženklais Nr. 628 „Krypties rodyklė į lankytiną vietą“ ir Nr. 629 „Lankytinos vietos pavadinimas“. Susisiekimo ministerijos nuomone, kelio ženklais Nr. 706 „Telefonas“ ir Nr. 725 „Lankytina vieta“ perteikiama informacija nėra aktuali.

Nutarimo projekto 2.34.4.3 papunktis. Redakcinis pakeitimas, nurodantis, kad kelio ženklu Nr. 733 „Transporto priemonių ir vairuotojų registras“ žymimose vietose registruojamos ne tik motorinės transporto priemonės, bet ir jų priekabos.

Nutarimo projekto 2.34.5 papunktis. Papildoma lentelė Nr. 840 „Mokamos paslaugos“ nurodo, kad už paslaugas reikia mokėti, joje gali būti nurodytas galiojimo laikas, o savivaldybės, organizuodamos vietinės rinkliavos už naudojimąsi mokamomis vietomis automobiliams statyti rinkimą, dažnu atveju nurodo ir rinkliavų zoną (zonos spalvą). Siūloma papildomos lentelės Nr. 840 „Mokamos paslaugos“ paaiškiniame įrašyti, kad prie lentelės gali būti nurodoma informacija apie rinkliavų zoną.

Nutarimo projekto 2.35.2 papunktis. KET 3 priedo 1 punktas pildomas nuostata, kad horizontalusis ženklinimas yra tik baltos arba šiame skyriuje nustatytų kitų spalvų. KET 3 priedo 1 punkte žodis „strėlės“ keičiamas žodžiu „rodyklės“, nes terminas „strėlės“ kalbant apie kelio ženklinimą nėra vartojamas.

Nutarimo projekto 2.35.3 papunktis. Ženklinant pėsčiųjų ir dviračių takus ir skiriant dviračių eismui skirtą tako dalį nuo pėsčiųjų tako dalies naudojama siaura ištisinė linija. Tačiau toks atvejis nėra nustatytas KET 3 priedo 1.1 papunktyje, todėl siūloma atitinkamai papildyti 1.1 papunktį.

Nutarimo projekto 2.35.4 papunktis. KET 3 priedo 1.24 papunktyje nustatyta, kad „neįgaliojo su vežimėliu simbolis žymi stovėjimo vietą, kurioje gali stovėti tik transporto priemonės, pažymėtos skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele“. Šioje nuostatoje nekalbama apie sustojimą, tik stovėjimą. Dėl to kyla diskusijos, kad galbūt kitoms, skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele nepažymėtoms, transporto priemonėms galima šiose vietose sustoti. Susisiekimo ministerijos nuomone, neįgaliojo su vežimėliu simboliu pažymėtoje stovėjimo vietoje sustojimas ir stovėjimas leidžiamas vien tik transporto priemonėms, pažymėtoms skiriamuoju ženklu „Neįgalusis“ arba neįgalių asmenų automobilių statymo kortele. Atitinkamai tikslinama KET 3 priedo 1.24 papunkčio nuostata.

Nutarimo projekto 2.35.5 papunktis. Atsižvelgiant į tai, kad praktikoje KET 3 priedo 2.1 papunktyje nustatytu vertikaliuoju ženklinimu žymimos nukreipiamųjų kelio ženklų Nr. 407–

409 atramos skiriamosiose juostose, kelių atsišakojimo vietose, atitinkamai pildomas KET 3 priedo 2.1 papunktis.

Nutarimo projekto 2.35.6 papunktis. KET 3 priedo 2.3 papunktyje minimas terminas „signaliniai įrenginiai“ nėra aiškus, todėl keičiamas kitais terminais ir nurodoma, kad horizontalios juodos ir baltos juostos žymi šviesoforų, kelio ženklų atramas, įrengtas skiriamosiose juostose arba saugumo salelėse.

Nutarimo projekto 2.36.1 papunktis. Tikslinama KET 4 priedo 10 punkto nuostata ir nurodoma, kad reikalavimas taikomas motorinių transporto priemonių junginiams su priekabomis, o ne motorinių transporto priemonių junginiams.

Nutarimo projekto 2.36.2 papunktis. Kelių transporto srities teisės aktuose nėra prievolės transporto priemonės ženklinti skiriamuoju ženklu „Ribotas greitis“, todėl tikslinamas KET 4 priedo 11 punktas ir nurodoma, kokios transporto priemonės neprivalo, bet gali būti juo ženklinamos.

Nutarimo projekto 2.36.3 papunktis. Tikslinamas Direktyvos 91/671/EEB priedo reikalavimus įgyvendinantis KET 4 priedo 17 punktas. KET 4 priedo 17 punkte, derinant jo nuostatas su KET 196 punktu, vietoj žodžio „gali“ siūloma įrašyti „turi“. Direktyvos 91/671/EEB priede pateikiamas balto simbolio juodame fone informacinis ženklas, tačiau aprašomojoje dalyje nurodoma, kad baltas simbolis vaizduojamas mėlyname fone. Pažymėtina, kad taip pat klaidingai informacinio ženklo fono spalva pateikiama Direktyvos 91/671/EEB vertime į lietuvių kalbą (klaidingai nurodyta juoda spalva, vietoj mėlynos). Atsižvelgiant į tai, būtina tikslinti KET reglamentavimą, o keleivius vežantiems subjektams tikslinga numatyti pusės metų pereinamąjį laikotarpį šiam KET pakeitimui (lipdukams pakeisti) įgyvendinti. Vienas lipdukas kainuoja nuo 0,12 iki 1 Eur su PVM. Informacinių ženklų „Užsisiek saugos diržą“ pakeitimo išlaidos vienam autobusui priklausytų nuo autobuse įrengtų sėdimų vietų skaičiaus ir pasirinkto informavimo būdo, tačiau šių skiriamųjų ženklų informatyvumas ir nauda, kad autobusų keleiviai užsisiegs saugos diržą ir, įvykus eismo įvykiui, išvengs gyvybei ir sveikatai pavojingų sužeidimų, neabejotina eismo saugumo požiūriu. Pažymėtina, kad Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintas vienas iš eismo saugumo užtikrinimo principų – eismo dalyvių sveikatos ir gyvybės užtikrinimas svarbiau negu ūkinės veiklos ekonominiai rezultatai. Siūlomam pakeitimui įgyvendinti neprireiks valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų.

Pažymėtina, kad pereinamasis įsigaliojimo laikotarpis taip pat numatytas ir daliai kitų pasiūlytų KET pakeitimų, siekiant sklandaus jų įgyvendinimo.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Policijos departamentui, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos transporto saugos administracijai, AB Lietuvos automobilių kelių direkcijai, VŠĮ Transporto kompetencijų agentūrai, Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijai, Vilniaus miesto savivaldybei, Kauno miesto savivaldybei, Klaipėdos miesto savivaldybei ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Papildomai gautos Neįgalųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Vairavimo mokytojų gildijos išvados. Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovas informavo, kad pastabų dėl Nutarimo projekto neturės. Gautos pastabos darbo tvarka derintos su suinteresuotų institucijų atstovais. 2023 m. kovo 20 d. Nutarimo projektą apsvaustė ir jam pritarė Eismo saugumo taryba.

Nutarimo projektas tiesiogiai Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos⁹ nuostatų neįgyvendina, tačiau atitinka siekius priimti sprendimus, kurie sudarytų sąlygas diegti saugaus eismo gerinimo priemones, skirti daugiau erdvės dviratininkams, užtikrinti eismo saugumą visų rūšių transporto dalyviams.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Nutarimo projekte naujų terminų nenustatoma.

⁹ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje ir visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus.

Atsižvelgdami į tai, kad Įstatymo pakeitimai ir dalis susijusių KET pakeitimų turi įsigalioti 2023 m. gegužės 1 d., **prašome patikslinto Nutarimo projekto svarstymą įtraukti į 2023 m. balandžio 19 d. Vyriausybės posėdžio darbotvarę.**

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (vadovas Vladislav Kondratovič, tel. +370 659 41140, el. p. vladislav.kondratovic@sumin.lt) patarėjas Andrius Karnilavičius (tel. +370 659 15833, el. p. andrius.karnilavicius@sumin.lt) ir vyresnysis patarėjas Dmitrijus Bialas +370 659 17473, el. p. dmitrij.bial@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas ir jo lyginamasis variantas, 17 lapų.

2. Derinimo pažyma, 1 lapas.

3. Atitikties lentelė, 1 lapas.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis